

Petr Hruška

Egy nap, egy mondat – 2016. szeptember

9.01.

A Sokolská utcában, Ostravában ma nyolc személy üdvrivalgása közepette megnyitott a Donyeckéi Népköztársaság állami képviselete – állítólag ez az első képviselete Európában, és ezt el is hiszem, hiszen ennek a városnak a sok egyéb vonzereje mellett mindig is megvolt a maga hatalmas hülyeség-mágnesessége.

9.02.

Szeptember eleje, a nyári szabadságok vége, az emberek az utazásaikról mesélnek, egyfolytában ezt a kérdést hallom, *Hol jártál a legmesszebb?*, senki nem kérdezi, *Hol jártál a legközelebb?*...

9.03.

Álmodtam egy rövid verset, tudtam közben, hogy alszom, és hogy fejből meg kell tanulnom, hogy magammal tudjam „vinni” az ébrenlétbe, szóval folyton ismételtetem a verset, most meg fenn vagyok, és valóban emlékszem minden egyes szóra, mindet elhoztam az éberségbe, nem vesztett el semmi – és mégsem rímelnék a verssorok, én meg közben bizonyosan hallottam, hogy ugyanezek a szavak álomban rímelték.

9.04.

Egyházi képviselőink arról beszélnek a rádióban, hogy a szíriai menekültek között vannak keresztények, akik rokonok velünk, úgyhogy nincs abban semmi különös, ha segítünk rajtuk – a furcsa csak az, hogy egyházi képviselőink elfelejtették, hogy a kereszténység alapjaiban megvan az a kockázatos bátorság, hogy azon is segítünk, aki nem rokon velünk, hanem éppen ellenkezőleg, távoli és idegen.

9.05.

Elröppent hozzám egy mondat két öregasszony beszélgetéséből: *látszik, hogy jobban van, megint durva velem, hálistennek!*

9.06.

Kora délután van, úgyhogy minden tévécsatornán kezdődik a főzőcskézés, a szakácsok bemutatják a receptjeiket, szeletelnek, kavarnak, felülműlják egymást, főznek együtt és egymás ellen, viccelődnek, és megint kavarnak, nem hagyják abba a főzést, mintha ez megmenthetné a civilizációt, minden nap teljes erőből főznek nálunk az összes csatornán.

9.07.

Budapestet átszeli a Duna, a nagy folyó, amely állítólag felosztja a várost arra a részre, ahol laknak (Buda) és arra a részre, ahol isznak (Pest), de én Ostravában élek, amit csak az Ostravice szel át.

9.08.

A kocsmában dicshimnuszt zengek a pontosvesszőről, melyet az újságok szerkesztői előszeretettel távolítanak el; a pontosvessző megkerülhetetlen módja a pillanatnyi elcsendesedésnek a mondat közepén, a jelentés közepén, a történet,

a dolgok, a mindenek közepén, hiszen magában az életben sem érzük be csupán vesszőkkel, pontokkal, kettőspontokkal, a három ponttal, felkiáltójelekkel és kérdőjelekkel – a megfelelő pillanatban szembe jön a pontosvessző, tehát az összeomlás, de még távolról sem a vég.

9.09.

A fesztivál területére való belépés előtt a kivetítő unszolja az embereket, hogy kommunikáljanak a szervezőkkel, a felhívások pedig ilyen sorrendben követik egymást: lájkolj, snapcsetelj, tvítelj, fotózz, írd!

9.10.

A szél az utcán valahonnan kicibálta egy szemetes zacskó fekete műanyag-foszlányát, játszadozott vele a magasban és úgy lobogtatta, mint valami gyászlobogót, aztán az a foszlány fölöttem a levegőben mozdulatlanná dermedt és hirtelen leereszkedett, könnyedén és hidegen arcon törött.

9.11.

Éjjel a kutya fekszik, és őrzi azt, ami hozzá tartozik; a macska minden éjjel körbejár, mintha mindent újra fel kellene fedeznie.

9.12.

Még mielőtt reggel felébredtem, volt időm kiráncigálni az elsüllyedt autóból a fiamat, a lábánál fogva, a feleségemet, a lányomat, és jól megfigyelhettem, hogy újra elkezdtek lélegezni; boldog voltam tőle egész estig.

9.13.

Az asztalon hever egy üzenet a szüleimtől, az egész anyu kézírásával, az *apu és anyu* aláírással együtt, ebben a sorrendben...

9.14.

Huszonhét évvel a forradalom után, mely megdöntötte a kommunisták kísérteties uralmát, az marad a legnagyobb hősiesség, ha beismerjük saját gyávaságunkat.

9.15 .

Koncert Ligeti zenéiből – az érzés, mintha nyitott börtönben ülnék.

9.16.

Ma jó tárgyat találtam egy szerződéses költő számára: az ostravai Európa kávéházat bezárták, a helyén munkanélküli ügynökség nyílik.

9.17.

Nézem Marc Chagall *Szerelmesek a holdfényben* című festményét, az imbolygó kertet és a görbe kaput, ahol egy férfi öleli a nőt, abban a kék ruhában, melyet nagy gonddal választhatott ki, talán egész Vityebszken keresztülsétált benne, nézem a kapu hatalmas pántjait, amelyek mint a holdfente, éles kések mutatnak kettejük ölelésére a kép közepén és elképzelem, hogy ha festenek egy ilyen művet, utána elmennék a kocsmába, hogy mindörökre eligyam a szavakat, az egész nyelvet.

9.18.

Egy ember a parkban azt tanította a kutyájának, hogy merre van jobbra és merre balra.

9.19.

Mindennapi magányosokba futok az állomáson, a váróteremben, étkezőben, kocsmában, de ha közös számunkra a magány ítélete, nehezen beszélhetünk teljes elhagyatottságról, hiszen ebben a magányban olyannyira rokonok vagyunk, hogy önkéntelenül is közeledünk tőle egymáshoz és ebből a paradoxonból épül fel az emberi társadalom.

9.20.

Ma van Vörös István költő születésnapja, arra gondolok, ahogy utoljára tavasszal Budapesten, egy hajó

fedélzetén beszélgettünk, a költészet szükségességéről, István háta mögött két acélkampó lógott, amelyekről hiányzott a mentőcsónak.

9.21.

Álmomban a tüdőrákról szóló leletet egymás után két orvos is megerősítette, mindketten feketék – a tudatalattim vajon a haláltól való félelmét vagy faji előítéleteit ismeri be ezzel?

9.22.

Egyszeriben elhallgatnak a szeretteid, tegnap itt voltak, aztán elszólította őket az éjszaka, ma pedig majdnem Ausztráliából néznek rád, nem is tudsz meg tőlük semmit erről a hirtelen távolságról, ők sem örülnek neki, csak vállalják eme hirtelen hűvös távolságot, a meredek szirteket, és neked eszedbe se jusson ausztrál vízumért folyamodni.

9.23.

A villamoson hatolt el hozzám egy mondat két pasi beszélgetéséből: *a lányom jövő héten férjhez megy, most tudtam meg a facebookról.*

9.24.

Aki fél a jövőtől, borzasztó gyorsan megöregszik, mondom a feleségemnek az éjszakai Ostravában sétálva, körülbelül akkor, amikor Budapest központját házi készítésű bomba robbanása rázza meg, szögekkel tömtek tele, hogy minél hatékonyabban gyilkoljon.

9.25.

Felhívott Karel Šiktanc költő, de a mobilja a nadrágzsebében volt, úgyhogy nem tudott róla, csak csörgetett és csörgetett, viszont nekem a kabátzsebemben volt a mobilom, úgyhogy nem tudtam róla.

9.26.

Hirtelen előttem áll egy kőrisfa, a sötét test pontos körvonalával, a gyökerek és ágak békülékenyen választják el a fényeket az árnyékoktól – a szépség mindig idegen, melynek eredetéről vagy megbízásáról gyakorlatilag nem tudunk semmit...

9.27.

A becsípett Adam felhívott délelőtt a kocsmából, hogy újságpapírra van szüksége gyújtósnak a kályhába... először lecsaptam a telefont, de egy pillanat múlva visszahívtam és azt mondtam neki, hagyja abba a vedelést és jöjjön el az újságért, ha nincs mivel begyűjtson, aztán fogtam a táskám és elmentem otthonról, álltam a folyosón és sötéten bámultam, mint egy kihűlt kályha.

9.28.

Minden cipő az előszobában hever, a kabátok a fogason, a számítógépek kéken világítanak, egy sor körülmény árulkodik arról, hogy mindenki itt van.

9.29.

A Kamera Oko ostravai filmfesztivál zárásaként ma Hajdú Szabolcs Ernellák Farkaséknál című filmje: lehet számos fenntartásom, de magával ragad, ahogy a film az elején hagyja a nézőket megégni a sztereotípiák, banális hülyeségek, a kimerült emberi kapcsolatok nyomorultságának és szálnalmasságának borzalmában; ilyen megtisztító elviselhetetlenséget cseh filmek nem engednek meg maguknak, minden percben azon igyekeznek, hogy felvidítsák a nézőt valami megalkuvó humorral, vicces megkönnyebbüléssel, kellemes kis jelenettel, szóval még csak szörnyülködni sem vagyunk képesek magunkon.

9.30.

Este az üvegajtó táblái között egy lány lába, megakadályozandó, hogy az ajtó becsukódjon, sovány, szép, és az utolsó.

Juhászné Hahn Zsuzsa fordítása